

Beroepsgroep: Praktijkondersteuner huisartsen (POH)*

Sector: Medisch, Eerstelijns zorg

* Onder deze beroepsgroep verstaan wij in deze sheet ook praktijk verpleegkundige huisartsenpraktijk (PVH) en praktijkverpleegkundige (PVK)

Samenwerken met en voor mantelzorgers

Als praktijkondersteuner begeleid je kwetsbare patiënten met complexe problematiek. Vaak zijn bij deze patiënten een of meer mantelzorgers betrokken. In de huisartsenpraktijk komen zij meestal voor het eerst in contact met (zorg)-professionals. Dit betekent dat je in een vroeg stadium een belangrijke rol kunt spelen bij het ondersteunen van mantelzorgers. Ook geeft dit je de mogelijkheid om op tijd overbelasting te signaleren. Als het goed gaat met de mantelzorger komt dat de patiënt en de therapietrouw ten goede.

In de huisartsenpraktijk is 1 op de 5 patiënten mantelzorger. Daarom zie jij ook patiënten die zelf mantelzorger zijn. Als je weet dat een patiënt voor een naaste zorgt moet je alert zijn op signalen van overbelasting. Mantelzorgers goed ondersteunen kun en hoef je niet alleen te doen. Het is belangrijk om samen te werken met organisaties die ondersteuning bieden en met andere betrokken professionals. Samen maak je een vangnet voor mantelzorgers.

Aandacht voor mantelzorgers

- Zorg dat je mantelzorgers in beeld hebt. Vraag patiënten of er mensen zijn die voor hen zorgen of dat ze zelf voor iemand zorgen. Wees je ervan bewust dat de term mantelzorger niet bekend is bij iedereen en dat veel mantelzorgers zichzelf hierin niet herkennen.
- Vermeld in het dossier dat er een mantelzorger betrokken is bij deze patiënt.
- Mantelzorgers zijn belangrijke samenwerkingspartners. Jouw contact met je patiënt zijn vaak momentopnames. De mantelzorger kent jouw patiënt. Benut die kennis en ervaring van mantelzorgers en vraag hen om te monitoren wat wel of niet werkt.
- Betrek mantelzorgers bij de zorg voor hun naaste en bij het uitvoeren en evalueren van het behandelplan. Bespreek met hen het ziektebeeld en denk mee over de thuissituatie. Verwijs mantelzorgers door naar relevante professionals en organisaties binnen zorg en welzijn.
- Stem binnen de praktijk af wie welke rol speelt in het betrekken, informeren en ondersteunen van mantelzorgers
- Signaleer dreigende overbelasting van mantelzorgers en maak lichamelijke of psychische klachten van mantelzorgers bespreekbaar. Een overzicht van meetinstrumenten om overbelasting te signaleren vind je [hier](#).

'Wij hebben in de huisartspraktijken de mantelzorgers een speciale code gegeven. Bij het openen van een dossier kun je zien dat je te maken hebt met een mantelzorger.'

Ilse van der Vaart - Praktijkondersteuner in 's Hertogenbosch ([bron](#))

Podcast

Praktijkondersteuner en zorgcoördinator Annemiek van der Zon (huisartsenpraktijk Arnhem) deelt in [deze podcast](#) haar ervaringen met het digitale platform [OZO verbindzorg](#). Hiermee is in één oogopslag te zien welke zorgverleners betrokken zijn de patiënt. Zorg en welzijn komen samen.

Aan de slag!

- **[Toolkit Mantelzorg voor huisartsenpraktijk](#)**
Deze toolkit biedt informatie en een concreet stappenplan met verschillende instrumenten voor de ondersteuning van mantelzorgers. Met tips voor het gehele team, dus ook praktijkondersteuners en praktijkassistenten.
- **[Handreiking Kwetsbare ouderen Thuis](#)**
De handreiking biedt zes praktische stappen bij het leveren van persoonsgerichte, proactieve en samenhangende zorg en ondersteuning aan thuiswonende kwetsbare ouderen.
- **[Richtlijn mantelzorgondersteuning](#)**
Richtlijn voor verzorgenden, verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen of te verminderen.
- **['Wie is wie in de Wijk'](#)**
Deze infographic geeft inzicht in wie belangrijke spelers zijn in het veld van ondersteuning en zorg én wat hun belangrijkste taken zijn. Ook is het mogelijk om een 'wie is wie' samen te stellen van je eigen netwerk.

Relevante websites

www.mantelzorg.nl
www.movisie.nl
www.vilans.nl

Video

Praktijkondersteuner GGZ Martin Riswick vertelt in dit [filmpje](#) over zijn ervaringen bij het ondersteunen van mantelzorgers die met overbelasting te maken hebben.

Kansen voor samenwerking

- Om te kunnen doorverwijzen is het belangrijk dat je op de hoogte bent van de mogelijkheden van ondersteuning en de sociale kaart van de regio. Je vindt op MantelzorgNL een overzicht van [lokale mantelzorg steunpunten](#).
- Ken de andere professionals in de thuissituatie van de patiënt. Denk aan de wijkverpleegkundige, casemanager, sociaal werker en mantelzorgconsulent. Wees proactief bij het leggen van contact. Spreek af wie de regie heeft in een casus en wie betrokken zijn.

Landelijke beroeps-, branche- en belangenverenigingen

- [Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners & Praktijkverpleegkundigen \(NVvPO\)](#)
- [V&VN afdeling praktijkverpleegkundigen en praktijkondersteuners](#)
- [Landelijke vereniging POH-GZZ](#)